

Dosarul nr. 2ra-897/19

Prima instanță: Judecătoria Orhei sediul Șoldănești (jud. E. Lavciuc)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, M. Anton, V. Cotorobai)

DECIZIE

29 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Victor Burduh
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de către Andrei Bobeica
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Veronicăi Scripnic împotriva
lui Andrei Bobeica cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor și
determinarea domiciliului copilului minor și
la cererea reconvențională a lui Andrei Bobeica împotriva Veronicăi Scripnic cu
privire la determinarea domiciliului copilului minor și încasarea cheltuielilor de judecată
împotriva deciziei din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost admis apelul declarat de către Veronica Scripnic, reprezentată de avocatul Marin
Postu, casată hotărârea din 6 august 2018 a Judecătoriei Orhei sediul Șoldănești și
adoptată o nouă hotărâre de admitere a acțiunii Veronicăi Scripnic și respingere a
acțiunii reconvenționale a lui Andrei Bobeica

constată:

La 12 aprilie 2017, Veronica Scripnic a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Bobeica Andrei cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru copilul
minor și determinarea domiciliului copilului minor.

În motivarea acțiunii a invocat că a concubinat cu pârâtul Andrei Bobeica și la
data de XXXXX s-a născut fiica XXXXX XXXXX, care se află la întreținerea și
educația ei, pe când Andrei Bobeica nu acordă ajutor material pentru întreținerea fiicei
minore.

Cu referire la prevederile art. 74-75 Codul familiei, a considerat că deoarece
Andrei Bobeica nu dispune de un salariu achitat regulat, acesta urmează să achite pensia
de întreținere pentru copilul minor în sumă bănească fixă.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 74-75 Codul familiei, art. 166-167, 240-241 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul lui Andrei Bobeica în beneficiul său a pensiei de întreținere pentru copilul minor XXXXX XXXXX, născută la XXXXX, în mărime de 1000 de lei lunar, începând cu ziua depunerii cererii de chemare în judecată și până la atingerea majoratului de către copil.

La 1 august 2017, Veronica Scripnic a depus cerere cu privire la extinderea pretențiilor din acțiune împotriva lui Bobeica Andrei, intervenient accesoriu Direcția asistență socială și protecție a familiei și copilului Șoldănești, prin care a solicitat determinarea domiciliului copilului minor XXXXX XXXXX cu mama Veronica Scripnic și încasarea de la Andrei Bobeica în beneficiul său a pensiei de întreținere pentru întreținerea copilului minor XXXXX XXXXX în mărime de 1000 de lei lunar, începând cu ziua depunerii cererii de chemare în judecată și până la atingerea majoratului de către copil.

La 27 octombrie 2017, Andrei Bobeica a depus cerere reconvențională împotriva Veronicăi Scripnic, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Ciocana mun. Chișinău cu privire la determinarea domiciliului copilului minor.

În motivarea acțiunii reconvenționale a invocat că până la finele anului 2016, dânsul a locuit împreună cu Veronica Scripnic și copilul comun XXXXX XXXXX, precum și cu ceilalți doi copii ai Veronicăi Scripnic la domiciliul său din str. XXXXX mun. XXXXX și a întreținut toți trei copii fără a face careva diferență.

La sfârșitul anului 2016, Veronica Scripnic fără careva motive a luat copiii și a trecut cu traiul în satul XXXXX r-nul XXXXX.

Pe parcursul perioadei cât Veronica Scripnic a locuit în satul XXXXX r-nul XXXXX, copilul minor XXXXX XXXXX a fost lăsată de mai multe ori fără supravegherea unui matur pentru o perioadă îndelungată, fapt despre care au fost anunțate organele competente.

Din septembrie 2017 Veronica Scripnic a trecut cu traiul în or. XXXXX și dânsul nu cunoaște din ce surse aceasta închiriază locuința și întreține trei copii minori, deoarece ea nu are surse de venit și nu are vreun loc de muncă.

Cu toate că organul de tutelă a stabilit un grafic de întrevedere a copilului minor cu tatăl, Veronica Scripnic împiedică acest fapt prin diferite metode, certuri și injurii.

În luna septembrie 2017, dânsul a vizitat fiica la grădiniță, unde a observat că minora are nevoie de asistența unui medic și a solicitat educatorului să comunice acest fapt Veronicăi Scripnic și să o convingă să meargă cu copilul la medic.

La vizita repetată a copilului minor, a constatat faptul că XXXXX XXXXX nu a fost prezentată unui medic pentru consultație, iar starea de sănătate s-a înrăutățit, motiv din care dânsul a luat copilul la domiciliul său și a internat-o la IMSP Institutul Mamei și Copilului mun. Chișinău.

A considerat că copilul minor XXXXX XXXXX urmează să locuiască cu el, deoarece este foarte atașat de el, iar el deține în proprietate o locuință cu două odăi, are un loc de muncă și poate oferi copilului minor toate cele necesare pentru un trai decent și educație.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 37 Codul familiei, art. 7, 73, 74, 83 alin. (2), 85 alin. (4), 94, 166-168, 172 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii reconvenționale și stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX XXXXX cu tatăl Andrei Bobeica.

La 18 mai 2018, Andrei Bobeica a depus cerere de concretizare a cerințelor din acțiunea reconvențională, prin care a solicitat admiterea acțiunii reconvenționale, determinarea domiciliului copilului minor XXXXX XXXXX cu tatăl și încasarea din contul Veronicăi Scripnic în beneficiul său a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acesteia a invocat că începând cu luna octombrie 2017 și până la 16 martie 2018, aflând despre faptul că fiica XXXXX XXXXX este bolnavă a efectuat numeroase tratamente, inițial la IMSP Institutul Mamei și Copilului mun. Chișinău unde a fost diagnosticată cu XXXXX, ulterior s-a adresat cu fiica minoră la IMSP Spitalul Dermatologie și Maladii Comunicabile unde a fost diagnosticată cu XXXXX, unde a făcut câteva cure de tratament ambulator.

Faptul că Veronica Scripnic de mai multe ori a lăsat copilul minor fără supravegherea unui matur, nu a prezentat copilul la consultația unui medic atunci când fiica dădea semne evidente că necesită asistență medicală, l-a determinat să ia copilul minor să locuiască cu el, deoarece mama fetiței neglijează intenționat starea sănătății copilului.

Prin hotărârea din 6 august 2018 a Judecătoriei Orhei sediul Șoldănești, a fost respinsă acțiunea Veronicăi Scripnic ca fiind neîntemeiată.

A fost admisă acțiunea reconvențională a lui Andrei Bobeica și determinat domiciliul copilului minor comun al părților fiica XXXXX XXXXX născută la XXXXX împreună cu tatăl - Andrei Bobeica.

Au fost încasate de la Veronica Scripnic în beneficiul lui Andrei Bobeica cheltuielile de judecată în mărime totală de 11650 de lei.

Prin decizia din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Veronica Scripnic, reprezentată de avocatul Marin Postu, casată hotărârea din 6 august 2018 a Judecătoriei Orhei sediul Șoldănești și adoptată o nouă hotărâre prin care acțiunea Veronicăi Scripnic a fost admisă.

A fost stabilit domiciliul copilului minor XXXXX XXXXX, născută la XXXXX cu mama Veronica Scripnic, împreună cu frații mai mari XXXXX XXXXX și XXXXX XXXXX.

A fost încasată de la Andrei Bobeica în beneficiul Veronicăi Scripnic, pensia de întreținere a copilului minor XXXXX XXXXX, născută la XXXXX în sumă de 1000 de lei lunar, începând cu data de 12 aprilie 2017, până la atingerea majoratului de către copil.

A fost respinsă acțiunea reconvențională a lui Andrei Bobeica.

Au fost încasate de la Andrei Bobeica în beneficiul Veronicăi Scripnic cheltuielile de judecată suportate, compuse din taxa de stat în sumă de 100 de lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 de lei și de transport în sumă de 1200 de lei.

La 21 februarie 2019, Andrei Bobeica a declarat recurs împotriva deciziei din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel considerând-o ca ilegală și neîntemeiată.

A menționat că instanța de apel a apreciat arbitrar probele, a încălcat esențial și a aplicat eronat normele de drept material și procedural și că circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin.

A obiectat că instanța de apel incorect a stabilit domiciliul copilului minor XXXXX XXXXX cu mama Veronica Scripnic, deoarece ultima nu are grijă de copil, motiv din care fiica XXXXX XXXXX a ajuns într-o stare de sănătate gravă.

Veronica Scripnic de multe ori a lăsat copilul minor XXXXX XXXXX în prezența celorlăți doi copii minori, fără supravegherea unui matur și pe faptul dat în luna august a anului 2017 a depus plângeri la Direcția asistență socială și protecție a familiei și copilului Șoldănești și la Inspectoratul de Poliție Șoldănești.

Potrivit graficului de întrevederi nr. 1 din 11 aprilie 2017, întocmit de Direcția asistență socială și protecție a familiei și copilului Șoldănești s-a decis recunoașterea dreptului său la întrevederi cu copilul minor XXXXX XXXXX, însă din nenumăratele plângeri și cereri ale sale, rezultă că Veronica Scripnic încalcă graficul respectiv.

A indicat că XXXXX XXXXX nu dispune de spațiu locativ pe teritoriul satului XXXXX r-nul XXXXX.

Pe când dânsul, potrivit contractului de vânzare-cumpărare nr. 1170 din 21 aprilie 2008, deține cu drept de proprietate un imobil cu suprafața totală de 37,9 m² în mun. XXXXX str. XXXXX ap. X.

Iar potrivit contractului individual de muncă nr. 3 din 1 august 2017, el este angajat în funcția de vânzător-consultant la SRL „ClasaAAA” pe un termen nedeterminat, cu salariul brut de 2400 de lei lunar.

A explicat că din informația cu nr. 96 din 22 mai 2018, eliberată de IMSP CS Șoldănești, se confirmă indiferența mamei Veronica Scripnic față de copilul minor, prin faptul că Veronica Scripnic la 20 martie 2018 a solicitat de la medicul de familie certificatul pentru frecventarea grădiniței, însă alte investigații pentru tratamentul copilului în temeiul diagnosticului IMSP Dermatologie și Maladii Comunicabile, Veronica Scripnic nu a solicitat pentru copilul său minor, pe când tot în aceeași informație rezidă că la 14 mai 2018, minorei XXXXX XXXXX, fiindu-i stabilită la IMSP CS Șoldănești diagnoza XXXXX, Veronica Scripnic de asemenea a neglijat prescripțiile medicului pentru investigații medicale.

A insistat că în perioada de la 1 octombrie 2017 până la 16 martie 2018 copilul minor XXXXX XXXXX a locuit cu dânsul, însă necătând la aceasta, instanța de apel a încasat de la el în beneficiul Veronicăi Scripnic pensie pentru întreținerea copilului minor XXXXX XXXXX în sumă de 1000 de lei lunar, începând cu data de 12 aprilie 2017 până la atingerea majoratului de către copil.

A mai obiectat că de către instanța de apel au fost încălcate normele de drept procedural și anume prin faptul că a examinat cauza în lipsa sa și a reprezentantului său avocatul Mihaela Cecan.

Avocatul său Mihaela Cecan a solicitat amânarea ședinței de judecată a instanței de apel din 29 noiembrie 2018, motivând că la aceeași dată 29 noiembrie 2018 ora 09:30 urmează să participe la examinarea unui alt dosar civil aflat în procedura Judecătoriei Ungheni fixat anterior cauzei civile în ordine de apel.

Cu toate acestea, instanța de apel a respins demersul de amânare a ședinței de judecată prin încheiere protocolară, astfel încât cauza a fost examinată în lipsa lor, fapt

prin care instanța de apel a încălcat flagrant art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și anume dreptul la un proces echitabil.

La 25 aprilie 2019, Veronica Scripnic, reprezentată de avocatul Marin Postu a depus referință, prin care a solicitat de a considera recursul lui Andrei Bobeica ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 15 ianuarie 2019, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 256 vol. II) și care a fost recepționată de către recurent la data de 24 ianuarie 2019, ceea ce se atestă prin ștampila Oficiului Poștal aplicată pe plicul de recepție a deciziei (f. d. 14 vol. III).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 21 februarie 2019, în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum rezultă din actele cauzei, și anume din procesul-verbal al ședinței instanței de apel, apelul declarat de către Veronica Scripnic, reprezentată de avocatul Marin Postu împotriva hotărârii din 6 august 2018 a Judecătoriei Orhei sediul Șoldănești, a fost examinat în fond la data de 29 noiembrie 2018 în lipsa lui Andrei Bobeica, care avea calitatea de intimat, cât și a reprezentantului lui, avocatului Mihaela Cecan (f. d. 231-234 vol. II).

Tot, materialele cauzei denotă că la data de 28 noiembrie 2018, ora 7:34, reprezentantul intimatului Andrei Bobeica, avocatul Mihaela Cecan, prin intermediul poștei electronice, a expediat în adresa Curții de Apel Chișinău, o cerere prin care a solicitat amânarea examinării cauzei, pentru o altă dată, din motiv că la aceeași dată 29 noiembrie 2018 ora 09:30 urmează să participe la examinarea unui alt dosar civil aflat în procedura Judecătoriei Ungheni, fixat anterior prezentei cauzei civile în ordine de apel.

Instanța de apel a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa intimatului Andrei Bobeica și reprezentantului lui, avocatului Mihaela Cecan, judecând apelul în fond imediat, din prima ședință, pentru data de 13 decembrie 2018, ora 10:00 fiind amânată doar deliberarea.

Este de menționat că la 13 decembrie 2018, în ședința stabilită de instanța de apel pentru deliberarea și adoptarea deciziei, Andrei Bobeica, reprezentat de avocatul Mihaela Cecan, prin cererea depusă la data de 12 decembrie 2018, au solicitat reluarea examinării cererii de apel depusă de Veronica Scripnic, reprezentată de avocatul Marin Postu împotriva hotărârii din 6 august 2018 a Judecătorei Orhei sediul Șoldănești, pentru a-și expune opinia asupra cererii de apel, solicitare care însă a fost respinsă de către instanța de apel.

Astfel, la caz, este de principiu că prin examinarea în fond a apelului Veronicăi Scripnic, reprezentată de avocatul Marin Postu, în lipsa intimatului Andrei Bobeica și a reprezentantului lui, avocatului Mihaela Cecan, a fost încălcat în mod direct dreptul la un proces echitabil, cât și principiul egalității armelor statuat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, or unul din principiile procesului echitabil este contradictorialitatea între părțile care sunt parte a procesului.

Mai cu seamă aceasta că, potrivit art. 206 alin. (5) CPC, la solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanța poate amâna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.

Prin prisma normei enunțate, instanța de recurs reține că instanța de apel, judecând cauza în fond, în prima ședință de judecată, în lipsa intimatului Andrei Bobeica și a reprezentantului lui, avocatului Mihaela Cecan, care, au înștiințat instanța despre imposibilitatea de a se prezenta la ședința de judecată, nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participantului la proces, ce constă în posibilitatea, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, astfel, a admis încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1) din CPC.

Drept urmare, prin examinarea cauzei în ordine de apel fără a acorda părții opțiunea valorificării dreptului de a expune argumente și considerente asupra litigiului, a dus la o gravă restrângere a dreptului fundamental la apărare a părții, astfel având loc încălcări de procedură ce afectează însăși substanța dreptului părților la un proces echitabil.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție evidențiază lejeritatea cu care instanța de apel a săvârșit încălcări evidente a normelor legale, în pofida garanțiilor procesuale existente consacrate expres.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, pe motiv că eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La judecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând cauza, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Andrei Bobeica.

Se casează decizia din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Veronicăi Scripnic împotriva lui Andrei Bobeica cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor și determinarea domiciliului copilului minor și la cererea reconvențională a lui Andrei Bobeica împotriva Veronicăi Scripnic cu privire la determinarea domiciliului copilului minor și încasarea cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Victor Burduh

Ala Cobăneanu